

ВЖИВАННЯ ABC-XYZ АНАЛІЗУ У СИСТЕМІ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Пенкін Ю. М., Жук В. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

У відповідності з принципами Болонської декларації зіставлення навчальних програм і оцінок результатів освітнього процесу (в національному та міжнародному контексті) здійснюється на рівні фіксованих освітніми стандартами професійних компетенцій. Використання трансфертних і накопичувальних кредитних технологій, таких як European Credit Transfer System – ECTS розглядається як один із способів вирішення цих завдань. Кредит – це умовна одиниця, що характеризує обсяг виконаної студентом академічної роботи у всіх її формах при вивченні навчальної дисципліни та є кількісною характеристикою навчального процесу. Крім кількісної, фігурує ще й *якісна* характеристика навчального процесу, яка для визначення рівня отриманих знань студентів базується на 7-бальній шкалі оцінок ECTS: A, B, C, D, E, FX. Метою введення такої рейтингової системи оцінок (на відміну від системи абсолютних оцінок) було усунення суб'єктивних факторів оцінювання знань у різних університетах.

Головним недоліком кредитних технологій на сьогоднішній день є той факт, що, надаючи інструментарій для зіставлення та оцінки компетенцій, які сформовано у студентів на час проведення підсумкового контролю знань з дисципліни (наприклад, на першому курсі навчання), вони не передбачають застосування системи індикаторів стабільності цих знань у подальшому (наприклад, на момент закінчення студентом університету). Авторами доповіді пропонується подальша модифікація шкали оцінок знань і рівня їх засвоєння студентами, яка, на відміну від існуючої, є більш виразною та функціонально значимою для моніторингу навчального процесу.

Обґрунтованим варіантом такої модифікації системи оцінок може бути використання елементів загального ABC-XYZ-аналізу. У наш час такий метод застосовується для системного вивчення різноманітних економічних і суспільних ситуацій, а також в побудові ефективних виробничих систем управління якістю. Перша складова методу – ABC-аналіз дозволяє класифікувати деякі ресурси за їхньою цінністю, що споріднює його з існуючою системою ECTS. Друга складова методу – XYZ-аналіз дозволяє класифікувати ці ресурси відповідно до характеру їх стабільності і точності прогнозування змін протягом певного часового циклу на основі визначення коефіцієнтів варіації для параметрів які аналізуються. Так, категорія X – характеризується стабільною величиною показників (значення коефіцієнта варіації знаходиться від 0 до 10%), категорія Y – характеризується недостатньо стабільними тенденціями (значення коефіцієнта варіації від 10 до 25%), категорія Z – нестабільна, які-небудь тенденції відсутні, точність прогнозування невисока (значення коефіцієнта варіації – понад 25%). Слід зазначити, що емпірично з урахуванням специфіки сфери застосування даного методу аналізу можливе встановлення інших градацій для категорій X, Y, Z. Поєднання XYZ-аналізу з ECTS на базі контролю залишкових знань дозволить виділити групи студентів, щодо стабільності рівня їх знань у часі по окремим дисциплінам та навчання в цілому.

Таким чином у результаті суміщення аналізу за двома показниками існує можливість установлювати, як первинний рейтинговий рівень, так і його стабільність. Наприклад, студентів груп AX-EX буде відрізняти висока стабільність в навчанні, що добре прогнозується. Студенти груп AY-EY будуть мати меншу стабільність збереження знань, а студентів груп AZ-EZ буде відрізняти низька прогнозованість успішності результатів навчання, і, як наслідок вони будуть потребувати підвищеного періодичного контролю та уваги.